

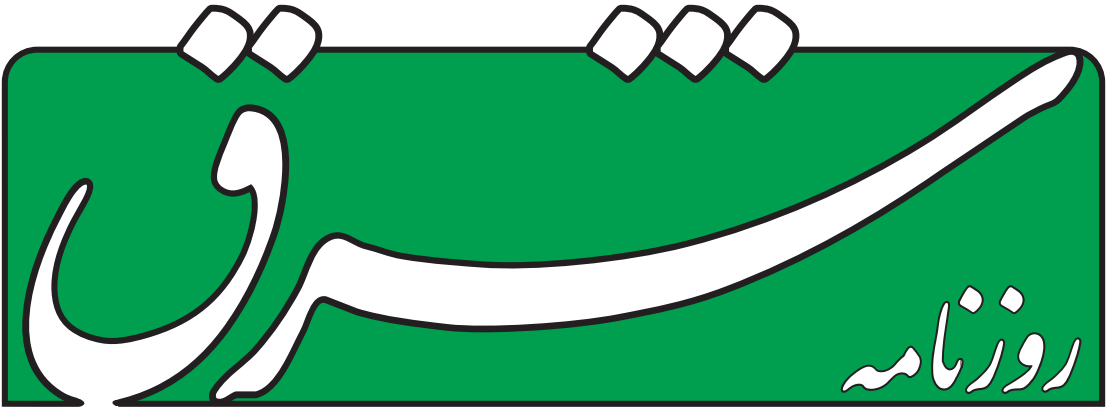
سرپرست جدید دانشگاه آزاد اسلامی:

گرایش سیاسی نباید مانع ادامه تحصیل هیچ دانشجویی شود

گروه جامعه: سرپرست جدید دانشگاه آزاد اسلامی گفت: هیچ دانشجویی نباید به‌دلیل گرایش‌های سیاسی از ادامه تحصیل منع شود از همین‌رو اجازه نمی‌دهم به بهانه‌های واهی از ثبت‌نام دانشجویی جلوگیری شود. «حمید میرزاده» در نخستین نشست خبری خود با...

صفحه ۶

یکشنبه ۳۱ شهریور ۱۳۹۲ - ۱۶ ذی‌القعده ۱۴۳۴ - ۲۲ سپتامبر ۲۰۱۳

استقبال جهانی از روحانی، بازار را تکان داد

پیشروی در «نیویورک»؛ عقب‌نشینی «استانبول»

دلار: ۲۹۱۰ تومان سکه: ۹۳۰ هزار تومان

صفحه ۴

عفت مرعشی در گفت‌وگو با «شرق»:

بازگشت مهدی به کشور بهترین روز زندگی‌ام بود

صفحه ۵

عکس: عباس کوثری، شرق

بازتاب مصاحبه روحانی با «ان‌بی‌سی»

کودتا علیه «امانپور»

گروه سیاسی: سنت مصاحبه با رئیس‌جمهوری ایران به‌ویژه اینکه در پی انتخاباتی شگفت‌انگیز برنده صندوق آرا شده باشد، بعد از خرداد ۱۳۷۶ و انتخاب سیدمحمد خاتمی و با مصاحبه کریستین امانپور خبرنگار آمریکایی-ایرانی شروع شد. این‌بار نیز کریستین امانپور...

صفحه ۲

سال یازدهم - شماره ۱۸۳۸ - ۱۲ صفحه + ۱۶ صفحه ضمیمه - ۱۰۰۰ تومان

سرمقاله

غیر حرفه‌ای‌های بازار ارز

حسین عبده تبریزی - استاد دانشگاه

دیروز، قیمت دلار در بازار آزاد به کردیور دوهزارو ۹۰۰ تومان وارد شد و کف قیمتی دوهزارو ۹۱۰ تومان را تجربه کرد. سکه طلا نیز به کف قیمتی ۹۳۰ هزار تومان رسید. سوال بزرگ روز که عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان دلار پیش‌روی دارند طبعاً چشم‌انداز قیمت در آینده است. دلار به چه قیمتی خواهد رسید؟ آیا قیمت جاری تعادلی است یا قیمت به کانال قیمتی پایین یا بالاتر منتقل خواهد شد؟ اقتصاددانان کاهش قیمت جاری را بر اساس نظریه انتظارات توضیح خواهند داد. در بیان مالی‌چی‌ها، بازار روانی است و صرفاً منطقی نیست. فروشندگان از سرمایه‌گذاران غیر حرفه‌ای هستند که برای حفظ ارزش دارایی‌های خود از ریال به دلار روی آورده‌اند و اکنون نیز که روند را کاهشی می‌بینند، به هول و هراس افتاده‌اند و مقابل صرفه‌های شهرهای بزرگ صف‌های فروش را تشکیل داده‌اند. در اواخر بهار سال ۱۳۹۲، چند روز پس از انتخابات ۲۶ خرداد، دلار از سه‌هزارو ۴۰۰ تومان سقوط کرد و به مدت کوتاهی قیمت به زیر سه‌هزار تومان هم رسید.

ادامه در صفحه ۲

صدای پای دموکراسی در کردستان عراق

اردشیر پشنگ

کارشناس ارشد روابط بین‌الملل

روز گذشته (شنبه ۳۰ شهریور) چهارمین انتخابات پارلمانی کردستان عراق در سه‌استان دهوک، اربیل و سلیمانیه برگزار شد و طی آن مردم کرد عراق با استقبالی قابل‌توجه به پای بیش از ۱۳۰۰ صندوق رای رفتند تا کاندیدا یا فهرست مورد نظر خود را از بین ۳۱ فهرست حزبی و ائتلافی انتخاب کنند. پیش‌بینی می‌شود نتایج اولیه این انتخابات امشب (یکشنبه) و نتایج نهایی آن طی ۲۴ تا ۴۸ ساعت آینده از سوی کمیسیون عالی و مستقل انتخاباتی به‌طور رسمی اعلام شود. به این ترتیب باید گفت عزم و تمرین مردم و مقدمات کرد عراقی برای تقویت و تداوم دموکراتیزاسیون در شمال عراق به‌طور جدی همچنان ادامه پیدا کرده و صدای پای دموکراسی در آنجا بیش از پیش شنیده خواهد شد.

۳ انتخابات پس از سقوط صدام: هرچند تاریخ برگزاری اولین انتخابات پارلمانی در کردستان عراق به ۱۱ سال پیش‌تر از امروز (۱۹۹۲) بازمی‌گردد که طی آن دو حزب اصلی موکرات و اتحادیه میهنی توانستند در ارکیه قدرت در پارلمان تکیه دهند اما به علت خداهای خونتین سال‌های میانی دهه ۱۹۹۰ میان دو حزب مذکور، پارلمان اول دارای فرازوفروید بسیاری شد و پس از چند سال ملحق بودن سراج‌ها در تشکیل جلسه داد و تا سال ۲۰۰۵ عمر آن به درازا کشید اما از فردای سقوط صدام حسین و نظام بعثی در عراق، کردها با استناد به قانون اساسی جدید این کشور که یک نظام جمهوری فدرال را تأیید و پیش‌بینی کرده است بعد از پایان عمر دولت موقت تحت حاکمیت ایل برمر (امریکایی در عراق) سال ۲۰۰۵ به‌طور منظم هر چهار سال یکبار انتخابات پارلمانی خود را برگزار کرده‌اند که آخرین آنها همین دیروز برگزار شد. تقویت دموکراسی نوپا: از این منظر می‌توان گفت کردها طی دهه اخیر نشان داده‌اند علاقه و وفای برای برقراری یک سیستم دموکراتیک در منطقه تحت کنترل خود نشان داده‌اند و با تجربه گرفتن از وقایع تلخ دهه ۹۰، اینک قدرت تحمل آرای مخالف و گوش دادن به آنها را بسیار بیشتر از قبل دارند هرچند هنوز راه بسیاری تا دستیابی به یک سیستم دموکراتیک ایده‌آل در پیش دارند. اما روند موجود در انتخابات‌های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۹ هرچند از یکسو تأییدی بر تداوم حاکمیت احزاب دوگانه دموکرات و اتحادیه میهنی بود اما از سوی دیگر با تقویت اپوزیسیون و به‌خصوص سربرآوردن حزبی جدید به‌نام گروان در پارلمان سوم، نوید چند صدایی شرس عرصه سیاسی این منطقه را به مردم و تحلیلگران آن داد وضعیتی که به نظر می‌رسد با مرور زمان تقویت نیز خواهد شد و سیستم چند حزبی بیش از پیش در آنجا قوام خواهد یافت.

پیامدهای انتخابات چهارم: اما انتخابات مذکور دارای پیامدها و پیام‌های متعددی در سطوح مختلف نیز خواهد بود، به نظر می‌رسد در عرصه داخلی مهم‌ترین پیامدهای مستندساز کرد: واقعاً رئیس شبکه مستند با سوابق طولانی در مدیریت سیما و سابقه دانشگاهی چه فکر کرده است؟ ادامه در صفحه ۲

ادامه در صفحه ۱۱

یادداشت

مستند نامستند

بابک مرادی - مستندساز

چند شب پیش شبکه مستند سیما، اثری را به اسم فیلم مستند پخش کرد که نوعی توهین مستقیم به شعور مخاطب بود. خلاصه داستان اینکه عده‌ای دوربین برداشتند و ناگهان به فکر افتادند که به گرم‌ترین نقطه کره زمین سفر کنند. رفتند به یکی از ادارات جغرافیایی، آقای دکتری آنجا بود که از روی نقشه و عکس‌های هوایی و مشخصات و مختصات، جایی را در کویر لوت مشخص کرد که پایین‌ترین نقطه فلات ایران است بنابراین گرم‌ترین نقطه کره زمین است. گروه که گرم‌ترین نقطه را پیدا کرده بود دکتر یادشده را برداشت و رفت سراغ پروفوسور! پروفوسور هم که خیلی علاقه به تلویزیون دارد همراه شد. رفتند سوار هلیکوپتر شدند، رفتند در جایی از کویر نشستند. مسوول تارکات سید پلاستیکی بساط چای و قهوه و بیسکویت و هات‌چکلت را برداشت. ۲۰۰۰ قسمی رفتند دکتر همچنان زاده در نظقی ملی - میهنی ثابت کرد که اینجا پایین‌ترین نقطه کویر است بنابراین گرم‌ترین نقطه زمین است! پروفوسور که از هلیکوپتر سواری حالش خوب شده بود تصدیق کرد و مبالغی حرف‌های همیشگی را در فرق میان کویر و صحرا و نمکزار تکرار کرد. آنان سپس چای و بیسکویت در گرم‌ترین نقطه کره زمین خوردند و به سلامتی سوار هلیکوپتر شدند و برگشتند و «فیلم مستند سفر به واقع با این مستند، روح «آموند سن» کاشف قطب جنوب، اهلباری» کاشف اورست و کاشفان سرچشمه نیل و آبشار اگیواسو و غیره را در گور لزلندند و برای هزارمین‌بار ثابت کردند که هنر زدن ایرانیان است و بس! را در این به اصطلاح فیلم مستند علاوه بر ساختار بسیار ضعیف، اطلاعات غلط علمی و جغرافیایی نیز به مخاطب داده شد. به قول اصفهانی‌ها قاشق ساختن که کاری نسلار، دو تا می‌زنی دراز می‌شود، یکی می‌زنی پهن می‌شود، می‌شود قاشق! خدا رحمت کند پدر کاشف دوربین دیجیتال را که همه را عکس و مستندساز کرد. واقعاً رئیس شبکه مستند با سوابق طولانی در مدیریت سیما و سابقه دانشگاهی چه فکر کرده است؟ ادامه در صفحه ۲

یادداشت

کشاورزی، علم درجه چندم؟!

منصور امیدجی - استاد دانشگاه تهران

همه چیز «درمان بیماری‌های ایجادشده در اثر عدم توجه به موارد دیگر» نیست. در این جوامع، جوانان بر اساس علاقه خود وارد دانشگاه می‌شوند. بنابراین پیشگیری (یعنی تولید غذای سالم، داشتن محیط‌زیست سالم، تنفس هوای پاک، دارپودن آب سالم و...) جایگاه ویژه‌ای دارد. در این جوامع، علوم جدید و دستاوردهای آن در تمامی زمینه‌ها (از کشاورزی و محیط‌زیست گرفته تا علوم انسانی و تربیت و...) جایگاه خاص خود را دارد. در جوامع «درمانگرایانه» تمامی عوامل برای ایجاد زمینه کار (یعنی ایجاد ناهنجاری) و در نتیجه درمان آن فراهم است. در اینجا تمامی عوامل کمک می‌کنند ناهنجاری ایجاد شود تا به درمان آن بپردازند. بنابراین در چنین سیستمی، تقریباً در تمامی روزهای سال به دلایل مختلف و متفاوت الودگی هوا وجود دارد. در چنین سیستمی، تولید غذای سالم در اولویت نیست. بخش اعظمی از درآمدهای کشور، صرف درمان بیماری‌های مختلف می‌شود. بیماری‌های خاص گسترش زیادی دارد و هزینه‌های زیادی بر دوش بیماران، مردم و مسوولان می‌گنارد. در سیستم «درمانگرایانه»، سرمایه‌گذاران و سرمایه‌داران جامعه، درمانگر می‌کنند. آمارت‌ساز، بیمارستان‌ساز و بسیاری‌سازهای دیگر، از مشاغل جنبی این درمان‌گرایان است. در این سیستم، پیشرفته‌ترین دستگاه‌های تشخیصی و شناسایی در کشور وجود دارد. جدیدترین علوم درمانگری و جدیدترین داروها در کشور موجود است. در این سیستم، چون درمان حرف اول را می‌زند، هزینه و حمایت مناسبی برای بخش‌های دیگر در نظر گرفته نمی‌شود. بنابراین کشاورزی که خود از بخش‌های آسیب‌پذیر جامعه است و نیاز مداوم به حمایت دارد، بخش فرعی می‌شود. در سیستم «پیشگیرانه» به دلیل نیاز به کاهش شدید ناهنجاری‌ها، غذای سالم و محیط سالم، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، بنابراین به کشاورزی و تولید غذای سالم بسیار توجه می‌کنند. در چنین سیستمی باید سرمایه‌گذاری‌های اساسی و بنیادی برای حفظ منابع و تولیدات کشاورزی انجام شود تا کشور به پایداری برسد. وقتی طی یک سال، ۱۶ میلیارد دلار هزینه واردات محصولات کشاورزی است، دیگر جایی برای کشاورزی باقی نمی‌ماند. در این حالت است که میزان فارغ‌التحصیلان کشاورزی شافل در تخصص خود کمتر از یک‌درصد می‌شود. ادامه در صفحه ۱۰

یادداشت - اندیشه

تصدی زنان و حکم قرآن

سیدصادق حقیقت - استاد دانشگاه مفید

دکتر محمدجواد ظریف، وزیر خارجه دولت یازدهم در شهریور ۱۳۹۲ خاتم مرضیه افخم را به‌عنوان سخنگوی وزارت خارجه برگزید. آقای علم‌الهدی در این خصوص گفت: «در دیدار ما روحانی به آیه ۱۸ سوره مبارکه زخرف اشاره کرد و گفتیم سخنگوی وزارت خارجه بیاگر سیاست خارجی یک دولت اسلامی و دینی است؛ لذا نباید در این خصوص خلاف آیه قرآن عمل کرد». این مورد از این نظر حایز اهمیت است که یک روحانی علیه روحانی دیگر به آیه قرآن درخصوص حق و حقوق زنان به قرآن کریم استناد می‌کند. مقصود، آیه «أَوْنِیْ بِنِّسَاءِ الْاَیْلیْهِ وَهُوَ فِی الْاِخْصَامِ غَیْرِمِیْنِ» است: آیا کسی را که در لایب‌ها زینت و زیور پرورش می‌یابد و به هنگام گفت‌وگو و کشمکش در بحث و مجادله (به خاطر حیا و شرم و عاطفه نازکی که دارد) نمی‌تواند مقصود خود را خوب و آشکار بیان و اثبات کند (فرزند خدا می‌داند و پسران را فرزند خود!). قبل از هر چیز، لازم است به برخی تفاسیر و برداشت‌هایی که از این آیه شده، اشاره کنیم. بعضی مثل ابن‌زید و ضحاک گفته‌اند که منظور از کسی که در زیور پرورش می‌یابد، بت‌هایی بوده که اعراب جاهلی می‌ساختند. هرچند این برداشت مساله ناتوانی زنان را منتفی می‌کند، اما اساساً «فی الْاِخْصَامِ غَیْرِمِیْنِ» با انتساب به بت‌ها ناسازگار به نظر می‌رسد. پس باید به قول مشهور پرداخت که مقصود آیه را زنان دانسته است. در اینجا، حداقل دو احتمال مطرح می‌شود: اول آنکه آیه به شکل قاعده‌ای کلی به ناتوانی ذاتی زنان در این زمینه اشاره کرده و دوم آنکه صرفاً نوعی جدل با کفار و مشرکان بوده است. زخمخسری می‌نویسد آیه استفهام انکاری دارد؛ یعنی آیا اینان از میان دختر و پسر، ناپسندترین را و ناقص‌ترین را برای خدا قرار داده و سیم او می‌دانند؟ از دیدگاه وی، به واقع، زن در مقام مخاصمه از بیان و برهان ناتوان است و خرد و آفرینش او نسبت به مردان کاستی دارد. وهبه زحیلی ناتوانی زنان را در جدال به‌خاطر لوث، نقص عقل و ضعف رای آنان دانسته است. اما در مقابل، عده‌ای همچون سیدقطب معتقدند چنین آیه‌ای اساساً در جهت خردکردن استدلال اعراب جاهلی بوده است. ادامه در صفحه ۲

حرف اول

جنگ و صلح

مسعود رضوی فقیه - روزنامه‌نگار

هر سال در واپسین روز تابستان، زخم خاطره جنگ تحمیلی هشت‌ساله سر بازمی‌کند که به‌حق از سوی ملت بزرگ ایران (ادغام مقدس) نام‌گذاری شد زیرا در شرایطی نابرابر و نامتعرف، دشمنی دیوانه و خون‌ریز به مردمان بی‌سلاح و بی‌دفاع در غرب و جنوب ایران یورش آورد و به‌سلسله‌ننگین، جنایت، فصل‌های تازمازی افزود. آنچه آن خودکام پست و حقیر مرتکب شد، البته جای تعجب نداشت. حتی بعدها در موشکباران مدارس و بیمارستان‌ها و شهرها و بمباران شیمیایی حلبجه، که لوح دناّت و سعیت در تاریخ معاصر بود جهان را به شگفتی فرو برد و اخیراً با ماجرای مشابهی در سوریه از سوی گروهی دیگر از جنایتکاران، خاطره‌اش زنده شد و زخمی تازه به خاطره‌ها زدا بازی، اینها عین ثلث و طبیعت جانیان است. آنچه عجیب بود، شجاعت مدافعان وطن بود که با قتل و حتی فقدان امکانات، به چشم دشمن خون‌ریز خیره شدند و پنجه در پنجه این جنایتکاران بین‌المللی درآفکندند و چنان درسی به او دادند که تاریخ به خاطر ندارد و اگر داشته باشد، در این ایام و با این معیارها، اندک است. یاد مردان رزمنده و شهیدان گلگون کفن ایران زمین جاویدان باد که درس شرف دادند و حماسه را دوباره معنا کردند. اما اگر از این وجوه تاریخی و عاطفی جنگ عبور کنیم به مسایل مهم دیگری برمی‌خوریم که نیاز به تاملات بیشتر دارد. از جمله اینکه اگر ما از یک خاطره تاریخی و حماسه ملی سخن می‌گوییم، نباید با فلسفه صلح‌جویانه و مدارا طلب ما تزامن و تلاخلی ایجاد شود و گرامیشت دفاع شرافتمندانه ما، نباید هرگز به مدافعه از جنگ و تبلیغ میلیتاریسم و خشونت و تهدید تعبیر شود. بر عکس، باید فکر و ذکر ما بر صلح متمرکز باشد و بدانیم اگر به ناچار، پای رزمآوران ما به جنگی باز شده، برای دفاع از صلح بوده و پشتیبانی از آرامش و رفق و حیات مسالمت‌آمیز و برابر همه انسان‌ها در سراسر این کره کوچک خاکی. پس در تبلیغات جنگی و فیلم‌ها و رمان‌ها و خطابه‌ها و حتی پالارکها و بیلبرودهای خیابانی و به‌خصوص آنچه دائماً از صداوسیما پخش می‌شود، باید فلسفه صلح‌جو و اندیشه‌های انسانی ما که ریشه در تاریخ و باورهای اعتقادی ما دارد، در نظر گرفته شود. ادامه در صفحه ۲

ادامه در صفحه ۲

درج آگهی‌های سینمایی ، فرهنگی و هنری با تعرفه ویژه

۸۸۱۹۳۹۷۹

پیام کوتاه
۳۰۰۰۴۶۹۹

الو شرق
۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir

روزنامه شرق

اشتراک روزنامه شرق را فقط از شرق بخواهید

۳۲-۰۸۸۱۴۲۳۰